THE LIBRARY OF CONGRESS (GRATIS)
REFERENCE DEPARTMENT
SERIALS DIVISION
WASHINGTON, DC 20025 DM

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXX Kaina 35 c. KETVIRTADIENIS — THURSDAY, BIRŽELIS — JUNE 15, 1989 Nr. 116

LKB Kronika, Nr. 80

(Tęsinys)

Eina nuo 1972 metų,
Perskaitęs duok kitam!
Jei gali, padaugink!

Pareiškimai ir protestai

LTSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumui

Nuorašai:

LTSR Mokslų Akademijos Prezidiumui
Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio tarybai

Lietuvos Katalikų Episkopato

PAREIŠKIMAS

Atsiliepdami į LTSR Vyriausybės, Mokslų Akademijos ir Persitvarkymo Sąjūdžio raginimą, kad piliečiai,organizacijos, visuomenės grupės siūlytų: kaip patobulinti Lietuvos TSR Pagrindinį įstatymą — Konstituciją, kartu gerai pažindami Lietuvos Katalikų dvasininkijos ir tikinčiųjų patirtį, nusistatymus bei lūkesčius, savo ir jų vardu pareiškiame ir siūlome:

1. Lietuvos katalikai deda daug vilčių į prasidėjusį visuomenės socialinį, politinį, dvasinį atsinaujinimą ir tikisi, kad baigsis ilgai trukęs tikinčiųjų piliečių diskriminavimas, kad religija ir Bažnyčia galės įgyti deramą vaidmenį socialiniame ir kultūriniame gyvenime sutinkamai su visuotine Žmogaus teisių Deklaracija, Helsinkio konferencijos Baigiamojo akto ir kitais pasaulinės svarbos dokumentais, su demokratijos ir teisingumo principais.

2. Lig šiol galiojančios Konstitucijos diskriminavo tikinčiuosius pirmiausia tuo, kad jiems nepripažino teisės propaguoti savo įsitikinimų pasaulėžiūrą, o gyvenimo praktikoje valstybinėmis priemonėmis, finansuojamomis ir tikinčiųjų piliečių uždirbtomis lėšomis, buvo vedama antireliginė propaganda.

Kad būtų įvesta visų piliečių lygybė įsitikinimų reiškimo atžvilgiu,būsimoje LTSR Konstitucijoje būtinas toks nuostatas:

— Visiems piliečiams užtikrinama minties, sąžinės ir religijos ar netikėjimo laisvė ir lygi teisė pavieniui ar bendrai su kitais išpažinti, reikšti ir taikiais būdais skleisti savo įsitikinimus bei pažiūras.

(Bus daugiau)

Turkų evakuacija

Maskva. — Reuterio žinių agentūra praneša, kad Uzbekistano riaušėse žuvo 110 žmonių, kai ten tautiniai susirėmimai tęsėsi visą savaitę ir dar dabar nėra ramu. Vyriausybė išleido pareiškimą, jog riaušės, kurios buvusios žiauriausios per kelis dešimtmečius, buvo tautinio pobūdžio ir nieko bendro nėra su Gorbačiovo ekonominiais ar politiniais persitvarkymais. Tačiau užsienio žurnalistai kitaip mano, kad pagrindinis tikslas buvo kaip tik sumenkinti Gorbačiovo reformas.

Geriau evakuoti...

„Pravda" rašė, kad Vidaus reikalų ministerijos 9,000 kareivių atvyko į Ferganos slėnį ir sustabdė riaušes. „Krasnaja Zvezda" rašo, kad yra daugiau kaip tūkstantis sužeistų. Buvo sudeginta 650 namų ir greitai suorganizuotos pabėgėlių stovyklos, kuriose laikoma 11,000 turkų kilmės žmonių, kurie nori sugrįžti į Gruziją. Juos Stalinas 1944 m. prievarta išvežė iš Gruzijos ir paliko Uzbekistane. Jų žiniomis, žuvusių yra 159. Jie taip pat paneigia vyriausybės pranešimą, kad kariuomenė pajėgė atstatyti tvarką. Turkai sako, jog šie neramumai yra suorganizuoti tų žmonių, kurie priešinasi Gorbačiovo perestroikos programai.

Užsienio žurnalistai pastebi, kad Uzbekistane praėjusiais metais buvo išaiškinta daug vagysčių ir sukčiavimų, kuriuose dalyvavo ir partijos nariai.

Turkai paskirstomi po įvairias vietas

AP žinių agentūros pranešimu, sovietai perkėlė tūkstančius turkų į kitas vietas iš Uzbekistano. Jie pasakoja, kad uzbekai padegė jų namus, išprievartavo turkų žmonas ir jų dukteris. Bonoje esąs Gorbačiovas dėl šių neramumų kaltino islamo fundamentalistus. „Uzbekistano padėtis nėra normali", kalbėjo jis prie Sovietų ambasados durų spaudos atstovams.

Sovietai nutarė evakuoti 17,000 žmonių iš Fergano slėnio, kur prasidėjo riaušės. Jau dalis jų atvežta į Smolenską, Orelį ir Belgorodą, paskelbė prancūzų žinių agentūra. Tačiau jiems neleidžiama grįžti į Gruziją, iš kur jie buvo deportuoti. Smolensko Komunistų partijos vadas patvirtino žinią, kad turkų pabėgėliai jau yra Smolenske. Bet turkai atsisakė gyventi kaimuose, nes visi yra prekiautojai. Sovietų premjeras Ryžkovas, kuris aplankė Uzbekistaną, pasakė, kad bus išvežtas kiekvienas turkas iš Fergano slėnio. „Visa bėda, kai reikia evakuoti 17,000 žmonių, o nėra susisiekimo priemonių".

Pradėta kryžių statyba

Vilnius. — Trijų Kryžių kalne pirmadienį pradėti pagrindiniai paminklo atstatymo darbai. Į paruoštas kryžių formas pilamas betono skiedinys.

Darbas Trijų Kryžių kalne pradėtas prieš du mėnesius. Henriko Šilgalio paruoštą rekonstrukcijos projektą įgyvendina Antano Juozaičio dvylikos šiauliečių brigada. Pastaruoju metu jiems padeda prie paminklo atstatymo norintys prisidėti Vilniaus gyventojai. Darbams jau sunaudota apie 30 tonų betono skiedinio, 100 kubinių metrų medienos, išleista beveik 100,000 rublių. Apmokėti atstatymo darbus ketina LDT Vilniaus Vykdomasis komitetas. Manoma, kad Trijų Kryžių rekonstravimo ir aplinkos tvarkymo darbai bus baigti iki 50-ųjų Ribentropo-Molotovo sutarties pasirašymo metinių.

Lietuvoje priėmus konstitucijos pataisas gegužės 5 dieną prie Aukščiausiosios tarybos pastato Tautos himną gieda (iš kairės) neatpažintas asmuo, Bronius Genzelis, neatpažintas, Kazimieras Motieka, PLB pirmininkas Vytautas Bieliauskas, Romualdas Ozolas, Kazimiera Prunskienė, Sąjūdžio pirmininkas Vytautas Landsbergis ir Kazimieras Uoka.

„...Nugalės ir mano tėvynė Lietuva"

„Banditas buvo — sušaudytas"

Vilnius. — Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio leidžiamame „Atgimime" plačiai paminimas vysk. Vincentas Borisevičius, nukankintasis Telšių vyskupas.

Vaidotas Žukas rašo, kad Vilkaviškio apskrityje Bebrininkų kaime buvo didelė sodyba — Borisevičynė. Šeimoje buvo 13 vaikų. Vincas gimė 1887 m. Ponas Dubinskas, jų kaimynas, mokytojavo Petrapilyje Šv. Kotrynos gimnazijoje, tad kartą išsivežė ir du brolius — Vincą ir Kazį Borisevičius ten mokytis. Vėliau Vincas mokėsi Seinų seminarijoje kunigu ir Friburgo universitete. Jaunas vikaras buvo paskirtas į Suvalkų Kalvariją. Jo veikla tuoj susidomėjo caro žandarai ir ne kartą darė pas jį kratas. Karo metu buvo Rusijoje. Po karo buvo Marijampolės gimnazijos kapelionu ir profesorium Seinuose. Kun. Vincas labai gerbė vysk. Jurgį Matulaitį. Apie palaimintąjį sakydavo: „Kas jis yra, tai tik vienas Dievas žino..." Nuo 1926 m. buvo Telšių seminarijos rektorius. Daug rašė spaudoje, vertino ir šelpė Ateitininkų Federaciją, veikė Katalikų akcijoje. Buvo Katalikų Akademijos vadovybėje. 1940 m. buvo konsekruotas vyskupu.

Globojo žydus

Vyskupui Borisevičiui visada trūkdavo pinigų, nes jis šelpdavo vargšus, elgetas, priglausdavo ir latrą, laisvamanį ir suvargusį miško brolį ir ne vieną nacių persekiojamą žydų šeimą. Prel. J. Tadarauskas prisimena vyskupą karo metais: „Ypač slapstė žydus. Patardavo kunigams parapijose žydus priglausti, jei jie pabėgs iš kaceto. Jo dėka daug žydų buvo išgelbėta. Kada rusų okupacijos metais jis buvo suimtas ir teisiamas, žydai jį gynė teisme, reikšdami jam didelį dėkingumą ir meilę..." Vyskupo Borisevičiaus teisme liudijo ir 12 jo išgelbėtų žydų.

Prieškariniuose Telšiuose rektoriui Borisevičiui teko ne kartą susikirsti su M. Gedvila... artimieji pasakoja, kad ši nesantaika prisidėjo prie vyskupo pražūties.

Artėjant frontui, atsisveikindamas su savo mokiniu kun. A. Baltiniu, vyskupas prašė nepamiršti, kad jis, Vincentas Borisevičius, „Viliasi ir tiki, kad jaunosios Lietuvos kartos tęs 1918 m. pradėtąjį savo tautos laisvės žygį ir niekad nepripažins kokiems nors svetimiems teisių tvarkyti Lietuvą... Esame maža tauta, bet, Dievo parėdymu, turime didelį uždavinį atlikti".

Tardymai

Karui nepasibaigus, jį pradėjo tardyti saugumietis Juozas Petkevičius. 1945 m. buvo suimtas ir jau tardomas Vilniuje. Paleistas, bet ir vėl antrą kartą suimtas. Nebegrįžo. Abu kartus suėmimai įvyko tuometiniam Religijos reikalų įgaliotiniui begėdiškai vyskupą apgavus: buvo iškviestas į Vilnių „svarstyti svarbių Telšių vyskupijos klausimų ir kviečiant net į vyskupų konferenciją". Teismas vyko 2 dienas. Jis buvo apšauktas „liaudies priešu ir buržujų-nacionalistų vadu". Tarp kaltintojų buvo ir M. Gedvila, tuometinis ministerių tarybos pirmininkas, Telšiuose paskelbęs, kad jis sunaikinsiąs Telšių vyskupus. Savo pažadą ištesėjo. Vyskupas buvo apkaltintas ryšiais su Lietuvos rezistencijos vadais ir antitarybine veikla.

Vyskupas kankinys Vincentas Borisevičius

„Tas žmogus nebijo mirti"

Sesuo Marija buvo nuvykusi į teismą, bet jos ten neįleido. Jai pavyko brolį pamatyti naktį, kai penki kareiviai su automatais jį vedė išvežimui, jį dar padėjo jį įkelti į mašiną. „Nieko, — sako brolis vyskupas sesutei, lipdamas į mašiną, — kaip Dievas duos, taip bus gerai". Tai buvo jo paskutiniai žodžiai. Per vyskupo teismą vienas teisėjų pasakė: „Matai, mes nugalėtojai". Vyskupas ramiai atsakė: „Tu dabar nugalėjai, bet tavo pergalė trumpa. Ateitis yra mano. Kristus nugalės, nugalės ir mano tėvynė Lietuva". Teismui pasibaigus, vienas iš žydų liudininkų pasakė: „Tas žmogus nebijo mirti".

Vyskupą suėmus, giminaičiai turėjo slapstytis, tik represijoms atslūgus po 9 metų sesuo parašė Teisingumo ministeriui, klausdama, kur jos brolis. Atėjo atsakymas atvažiuoti: „Bus pasakyta žodžiu". Borisevičiūtė pasakoja: „Nuvažiavau į Vilnių, į Teisingumo ministeriją, ir ten man pasakė: „Banditas buvo — sušaudytas". Aš tik suspėjau pasakyti: „Tas banditas nė musės nėra užmušęs".

Liko kelios vyskupo kankinio mirties versijos: Lukiškių kalėjimas, saugumo rūsiai prie Lenino aikštės, Sibiras... Tačiau yra žinių, kad vysk. Vincentas Borisevičius buvo sušaudytas 1947 m. sausio pradžioje Vilniuje, dabartinėje komendantūroje prie Vilnelės, Gedimino kalno papėdėje...

TRUMPAI IŠ VISUR

— **Londono** laikraštis „Observer" praneša, jog penki pagrobtieji amerikiečiai ir vienas britas yra perkelti iš Libano į Iraną. Iš viso yra pagrobti 9 amerikiečiai.

— **Cambridge** Harvardo universiteto vadovybė pranešė, jog Pietų Afrikos anglikonų bažnyčios arkivyskupas Desmond Tutu išrinktas į to universiteto tarybą.

— **„Washington Post"** rašo, jog CIA nusprendė, kad Sirijoje esanti palestiniečių organizacija yra atsakinga už Pan Am lėktuvo susprogdinimą virš Škotijos, kai buvo užmušti 259 žmonės.

— **Centro Amerikos** penkių valstybių diplomatai, po ilgų diskusijų, sako, esą susitarę, kaip nuginkluoti Nikaragvos laisvės kovotojus Contras Jungtinių Tautų priežiūroje, kai tik bus nustatyta data juos išformuoti. Tas planas neskelbiamas viešai. Esą tai turi būti atlikta per 90 dienų.

— **New Yorke** Pasaulio Žydų kongresas praneša, jog pirmą kartą tos organizacijos suvažiavimas įvyks šį rudenį Maskvoje.

— **Britanijos** Darbo partijos vadas Neil Kinnock paskelbė, kad partija keičia savo taktiką ir pasisako už branduolinių ginklų panaudojimą apsigynimo tikslais.

— Romoje Žaliųjų partijos įvykusiame pasitarime dalyvavo ir Britanijos, Graikijos žaliųjų atstovai, kurie nutarė kartu pradėti kampaniją pravesti daugiau atstovų į Europos parlamentą Strasburge.

— **Tokyo** Reuterio agentūros skyrius praneša, jog neseniai miręs Japonijos imperatorius paliko maždaug 15 milijonų dol. bankuose turto. Imperatoriškieji rūmai atsisakė komentuoti, primindami, kad tai yra privatus žmogaus reikalas.

Vengrijos gedulo diena

Stalinistai nenurimsta

Budapeštas. — Vengrų visuomenė yra pasiruošusi minėjimui, kuris jiems buvo draudžiamas 31 metus. Jiems pagaliau bus leista palaidoti savo ministerį pirmininką Imre Nagy, kuris buvo 1958 m. birželio 16 d. pakartas už pasipriešinimą prieš sovietų tankus ir raudonarmiečių dalinius 1956 m.

Nagy ir kitų keturių komunistų kūnai buvo įmesti į apleistas duobes Budapešto didžiausiose kapinėse ir užkasti. Jų žmonoms ir vaikams nebuvo pasakyta kurioje vietoje. Šių dienų komunistų vyriausybė, visuomenės spaudžiama, leido iškasti palaikus iš to lauko, kuriame, kaip dabar paaiškėjo, buvo užkasta maždaug 260 vengrų kovotojų, kurie anuomet vadovavo sukilimui prieš sovietus. Ten buvo atpažinti ir Nagy palaikai. Iš tų masinių žudynių yra išlikęs vienas žmogus — Miklos Vasarhelyi, kuris ilgai dirbo kartu su Nagy. Jis tada buvo nuteistas 5 metų kalėjimo bausme ir buvo išleistas 1960 m. Jis dabar parodė tuos masinius kapus.

Kankinių pagerbimas

Nužudytųjų šeimų nariams buvo leista palaidoti savo brangiųjų asmenų palaikus, tačiau vengrai nutarė, kad Nagy egzekucijos diena būtų tautine gedulo diena Vengrijoje. Nagy buvo visą amžių komunistas ir Sovietų Sąjungos draugas, kol tie patys komunistai draugai jį pasiuntė į kartuves. Dabar jis laikomas vengrų herojumi.

Birželio 16 d. Budapešte, toje pačioje aikštėje, kur sovietų tankai traiškė jaunųjų vengrų kūnus ir raudonarmiečiai šaudė žmones, bus rengiama gedulo ir laisvės pareiškimo diena. Simboliniai karstai bus šio susikaupimo centre. Visos Vengrijos bažnyčių varpai tuo pačiu laiku skambins, ir visur bus sustabdytas darbas ir susisiekimas, kad sujungtomis jėgomis pagerbtų savus kankinius už Vengrijos laisvę. Specialūs traukiniai ir lėktuvai suveš vengrus iš visur į šią gedulo ir vilties šventę.

Istorinis teisingumas

Istorinio Teisingumo komitetas, kurio centre yra ir Vasarhelyi, vadovauja šiam įvykiui — laidotuvėms, kurios išvirto politiniu vengrų tautos žygiu. Pranešama, kad komunistų vyriausybė nerimauja. Bet Vasarhelyi sako, kad nėra jokio pagrindo bijoti, nes ne dabar yra laikas suvesti sąskaitas. „Niekas nenori kraujo praliejimo". Vengrai reikalauja, kad Komunistų partija pasakytų tiesą ne tik apie 1956 metus, bet viską nuo 1945 metų. Partija turinti atsisakyti nuo visko, kas buvo praeityje,ir visa valdančioji klasė turi būti taikiai pakeista. Negali būti jokios demokratijos su tais žmonėmis Vengrijoje, kurie visiškai neturi žmonių pasitikėjimo, sako minėtasis komitetas.

Ambasadorius vykdė areštus

Praėjusį mėnesį Užsienio reikalų ministeris G. Horn atšaukė ambasadorių Sandor Rajnai iš Maskvos, bet tai nieko bendro nesą su Istorinio Teisingumo komiteto reikalavimu. Bet Vasarhelyi šypsodamasis pasakoja žurnalistams toliau, kad vengrų sukilimo vadų šeimos buvo areštuotos sovietų kareivių ir nuvežtos į Rumuniją. Ten buvo laikomi 5 mėnesius kaip „svečiai ir kaliniai". „1957 m. balandį mes buvome areštuoti asmeniškai šito žmogaus, kuris iki šiol buvo mūsų ambasadorius Maskvoje". Sukilimo vadų teismas tęsėsi visą savaitę. Jie buvo tuoj likviduoti ir jų šeimos sužinojo tik po dviejų mėnesių, kad jų jau nebėra gyvųjų tarpe. Rajnai sušaukęs šeimų narius ir davęs pasiskaityti nutarimą, kad jų vyrai sušaudyti ar pakarti.

Vasarhelyi papasakojo, kad Nagy atsisveikinimo laiškas žmonai ir vaikams niekada nebuvo įteiktas. „Jie atidavė šeimai jo auksinį žiedą, bet jis nebuvo tas pats auksinis žiedas; jie pasivogė jį. Ir dabar Rajnai dar tebėra partijos Centro komitete", sako Vasarhelyi. Vengrai esą jau daug padarę, bet iki nepriklausomybės dar tolimas kelias, baigė savo samprotavimus buvęs Nagio spaudos reikalų direktorius.

Moralinis smūgis Sacharovui

Maskva. — Audringoje Sovietų kongreso sesijoje, kai dr. Sacharovas griežtai kritikavo savo karių elgesį Afganistane, kada sovietų kareiviai iš malūnsparnių šaudė savo brolius karius, jis buvo už tai kaltinamas patriotizmo stoka ir krašto šmeižimu. Sovietų kariai Afganistane šaudė savo draugus, kurie perbėgdavo pas afganų laisvės kovotojus. To karo veteranas, kuriam Afganistane granata nutraukė kojas, kaltino Sacharovą noru sumenkinti Sovietų kariuomenę. Delegatai net sustoję jam plojo, kai jis delegatus kvietė apginti „kraštą, tėvynę, komunizmą".

Tada Sacharovas atėjo prie mikrofono, bet nesiteisino, tik pasakė: „Aš buvau prieš karą ir todėl buvau ištremtas į Gorkį 6 metus". Gorbačiovas jį išleido 1986 m. Niekas iš delegatų negynė Sacharovo. Po sesijos jis apgailestavo, kad per mažai tepasakęs apie savo kariuomenę, kokius nusikaltimus Afganistane ji yra padariusi, net bombarduodama ligonines. Bet Sacharovas vėliau buvo nuolaidesnis ir pareiškė, jog jis niekada karių nekritikavo, tik tuos, kurie padarė kriminalinį nusikaltimą, įsakydami užimti Afganistaną.

KALENDORIUS

Birželio 15 d.: Sovietų Sąjunga okupavo Lietuvą 1940 m. Vitas, Jolanta, Krescencija, Bargailė, Modestas, Tonvilas.

Birželio 16 d.: Benas, Jūra, Julita, Aurimas, Adelė, Tolminas.

ORAS CHICAGOJE

Saulė teka 5:15, leidžiasi 8:26. Temperatūra dieną 61 l., naktį 47 l.

VASAROS SEZONO ATIDARYMAS „PILĖNŲ" STOVYKLOJE

„Švyturio" jūrų šaulių „Pilėnų" stovykloje gegužės 28 d. įvyko gražus vasaros sezono atidarymas. Diena buvo labai graži ir svečių atvyko iš arti ir toli.

Atvykęs jau radau plevėsuojančias JAV ir Lietuvos vėliavas, o stovyklos aikštėje stovėjo anksčiau atvykusiųjų automobiliai. Paskui mus automobiliai slinko pro stovyklos vartus ir jų susidarė dvi ilgiausios eilės.

Mane nustebino „Pilėnų" nauji gyventojai – laukinės žąsys; jos gražioje rikiuotėje ramiai žygiavo į stovyklos tvenkinį: priekyje — žąsinas, paskui jį trys žąsiukai ir žąsis — motina. Gyvena ten ir kita tokio pat dydžio žąsų šeima. Jaunimui užėmus tvenkinį, žąsys pasislėpė ir daugiau nepasirodė.

Sesės šaulės, vadovaujamos moterų vadovės Onutės Selenienės, o broliai šauliai, vadovaujant pirmininkui Broniui Valiukėnui, jau vakardieną čia dirbę ir gerai pasiruošę, vaišino svečius. Juozas Kinčius ir Algis Macionis rūpinosi bilietėliais, o Balys Telyčėnas ir Antanas Vaitiekus patarnavo bare.

Kuopos pirm. Bronius Valiukėnas supažindino su iš toliau atvykusiais svečiais, kurių tarpe buvo: vyskupas Paulius Baltakis, buvęs Sibiro tremtinys kun. Alfonsas Svarinskas, Šv. Antano parapijos klebonas kun. Alfonsas Babonas, Vilniaus radijo korespondentė Janina Mečelytė, atvykusi su trimis kitais Vilniaus gyventojais, buvęs „Švyturio" jūrų šaulių kuopos pirmininkas, dabar gyvenantis Floridoje, inž. Alfa Šukis, buvusi moterų vadovė Angelė Šukienė ir kt.

Padėkojo moterų vadovei Onutei Selenienei ir jos talkininkėms už maisto paruošimą iš svečių aptarnavimą. Padėkojo visiems už dovanas ir aukas „Pilėnų" stovyklos išlaikymui, o svečiams už gausų atsilankymą.

Juozas Kinčius, Albinas Grigaitis, Vladislava Šiurkienė ir Liuda Macionienė pravedė dovanų paskirstymą. Išdalinta daugiau 20 dovanų. Svečiai susėdę prie stalų vaišinosi, klausėsi muzikos, šnekučiavosi, o vakare ir šoko. Albinas Bugnelis į atidarymą atvyko su „vanu" ir iš jo skambėjo kasečių muzika.

Prie buvusio Sibiro tremtinio kun. Alfonso Svarinsko visuomet stovėjo keletas žmonių, klausinėjančių apie jo Sibire praleistas dienas ir šių dienų įvykius Lietuvoje. Jis visiems nuoširdžiai pasakojo. Daug geriau būtų buvę, kad žmonės, norintieji gauti iš jo žinių, būtų susirinkę į vieną vietą ir pakvietę pas save kun. Svarinską.

Nepasijutome, kaip atėjo pavakarys ir žmonės pradėjo skirstytis namo. Visi linksmi ir patenkinti maloniai praleidę dieną gražioje „Pilėnų" aplinkumoje.

PRISIMINTI LIETUVOS LAISVĖS KOVOTOJAI

Šv. Antano parapijos bažnyčioje St. Butkaus ir „Švyturio" jūrų šaulių kuopų kapelionai kun. Alfonsas Babonas ir kun. Kazimieras Simaitis gegužės 29 d. aukojo šv. Mišias už mirusius ir žuvusius Lietuvos laisvės kovotojus. Jautrų ir gražų pamokslą pasakė kun. Alfonsas Babonas. Vargonavo ir giedojo muz. Stasys Sližys. Po Mišių, susirinkus Švento Kapo kapinėse prie buvusio Šv. Antano parapijos klebono dr. kun. Igno Boreišio kapo, kun. Alfonsas Babonas sukalbėjo maldas ir suminėjo St. Butkaus šaulių kuopos šaulius, besiilsinčius šiose kapinėse.

St. Butkaus šaulių kuopos pirmininkas Eduardas Milkus mirusiųjų prisiminimui tarė žodį ir pakvietė sugiedoti „Marija, Marija". Po šių apeigų, vykusių prie dr. kun. Igno Boreišio kapo, buvo lankomi šaulių kapai, individualiai pasimelsta, padėtos gėlių puokštės ir įsmeigtos lietuviškos tautinės vėliavėlės. Vėliavėlėmis kapus papuošė kuopos valdybos narė Lidija Mingėlienė.

A.A. PETRĖ JUŠKIENĖ

Petrė Juškienė, 81 metų amžiaus, gegužės 25 d. mirė ligoninėje Detroite.

Petrė Juškienė gimė 1908 m. gegužės 5 d. Pipilių km., Žemaitijoje. Į Ameriką atvyko 1949 m. Priklausė Lietuvių Bendruomenei, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 352 kuopai, Šv. Antano parapijai, rėmė „Lietuvių Balsą" ir „Lietuvių Melodijas".

Gegužės 26 d. Val Baužo laidojimo koplyčioje kun. Kazimieras Simaitis ir atsilankusieji sukalbėjo rožinį. Yolanda Zaparackienė susirinkusiųjų ir ją įgaliojusių organizacijų vardu su velione atsisveikino ir pareiškė užuojautą giminėms. Paskaitė Andriekaus eilėraštį „Nebaugu". Visi sugiedojome „Marija, Marija".

Gegužės 27 d. Šv. Antano bažnyčioje už velionės sielą šv. Mišias aukojo kun. Alfonsas Babonas, vargonavo ir giedojo muz. Stasys Sližys.

Po Mišių amžinam poilsiui nulydėta į Švento Kryžiaus kapines. Kun. Alfonsui Babonui atlikus liturgines apeigas, Yolanda Zaparackienė giminių vardu dalyvius pakvietė pietums į Švedų svetainę. Laidotuvėmis rūpinosi iš Australijos atvykusi velionės sesuo Regina Bajoriūnienė. Ilsėkis ramybėje!

S. Grinius

JONINIŲ LAUŽAS „PILĖNUOSE"

Birželio 25 d. „Švyturio" jūrų šaulių kuopa Jonų ir Jonių pagerbimą su menine programa ir laužu ruošia „Pilėnuose". Sesės šaulės, vadovaujamos moterų vadovės Onutės Selenienės, vaišins skaniais lietuviškais patiekalais, veiks bufetas ir vertingų dovanų stalas. Vakare laužas, bus pagerbiami Jonai ir Jonės, po to vaišės ir šokiai, grojant muzikai iš kasečių.

Šauliai ir šaulės visus kviečia atvykti ir praleisti sekmadienio dieną medžių pavėsyje gražiojoje „Pilėnų" stovykloje. Stovyklos vartai bus atidaryti nuo pat ryto. Stovykla yra prie Austin Rd., prieš Dainavos stovyklą, Manchester, Michigan.

PAMINĖTOS TREČIOS MIRTIES METINĖS

Birželio 4 d. Šv. Antano parapijos bažnyčioje kun. Alfonsas Babonas aukojo šv. Mišias už a.a. Antano Mikalkėno sielą, jo mirties trečiose metinėse. Po Mišių Vladas Jomantas visus dalyvavusius Mišiose par. salėje pavaišino, o Antano Mikalkėno prisiminimui „Draugui" įteikė 10 dol. auką.

A. Grinius

„Švyturio" jūrų šaulių kuopos valdyba Detroite. Iš k.: I-je eil. Juozas Kinčius, Stefanija Telyčėnienė, Mykolas Abarius, Bronius Valiukėnas, Ona Selenienė, Sofija Sirutienė. II-je eil. — Balys Telyčėnas, Albinas Grigaitis, Romas Macionis, Liuda Macionienė, Antanas Šiurkus, Ona Abarienė, Elena Bražiūnienė, Salomėja Grigaitienė ir Stasys Sližys.

Nuotr. B. Telyčėno

AUKSINIS BALIŪNŲ JUBILIEJUS

Baliūnų šeima susilaukė auksinio vedybų jubiliejaus. Sūnus ir duktė jų garbei birželio 18 d. Hancock rūmuose ruošia pagerbimo banketą.

Adolfą ir Onutę Juškevičiūtę 1939 metais Kaune sutuokė kunigas Feliksas Kapočius. Adolfas buvo baigęs Vytauto Didžiojo universitetą, diplomuotas ekonomistas, o Onutė akių gydytoja, prof. Avižonio asistentė. Baliūnas, dar būdamas studentas, aktyviai reiškėsi visuomeniniame darbe. Buvo Studentų teisininkų ir ekonomistų draugijos pirmininkas. Išrinktas į Studentų atstovybę, vadovavo Užsienio reikalų komisijai, atstovaudamas Lietuvos studentams Pabaltijo Studentų sąjungoje — SELL. Kaip Lietuvos studentų atstovas, dalyvavo pasauliniame studentų kongrese Bukarešte, Rumunijoje. Atlikęs karinę prievolę Karo mokyklos aspirantų, buvo pašauktas į tikrą karo tarnybą ir kaip artilerijos karininkas buvo pasiųstas į Prancūziją priiminėti Lietuvos kariuomenei artilerijos pabūklus. Prancūzijoje išbuvo apie 3 metus.

Onutė dar būdama Prienų gimnazijoje priklausė Ateitininkų organizacijai. Studijuodama mediciną buvo viena iš Lietuvių Gydytojų korporacijos „Gajos" steigėjų.

Tuoj po vedybų, prasidėjęs II pasaulinis karas, paveikė ir jaunų Baliūnų šeimą. Lietuvai atgavus Vilnių, dr. O. Baliūnienei buvo pavesta perimti Vilniaus universiteto akių klinikas, kurios buvo perorganizuotos į Lietuvos Raudonojo Kryžiaus ligoninę. Jai teko vadovauti Akių skyriui ligi pasitraukimo iš Lietuvos. Adolfas taip pat turėjo persikelti į Vilnių, nes buvo paskirtas Vilniaus miesto sekretorium ir turėjo perimti iš lenkų miesto administracijos aparatą. Tai buvo nepaprastai sunkus uždavinys. Su burmistru Konstantinu Stašiu artimai dirbant teko nugalėti visus sunkumus. Vilnius ir praktiškai tapo Lietuvos sostine. Atsteigus Vilniaus universitetą, Adolfas buvo pakviestas į Ekonomikos fakultetą asistentu ir skaitė studentams paskaitas iš Įmoninės ekonomikos. Šiose pareigose jis išbuvo ligi pasitraukimo iš Lietuvos.

Dr. Ona ir Adolfas Baliūnai — sukaktuvininkai.

Karo metu Baliūnų šeima atsidūrė Austrijoj, Voralberge, Bregenzo mieste. Prancūzų kariuomenei užėmus Voralbergą, Adolfas buvo paskirtas Voralbergo prancūzų karinės gubernatūros generaliniu sekretorium pabėgėlių reikalams. Taip pat tuo metu teko eiti Lietuvos Raudonojo Kryžiaus įgaliotinio Voralberge ir Balfo organizacijos atstovu Austrijoje. Teko artimai bendradarbiauti su Europon atvykusiu Balfo pirmininku kun. J. Končium. Dr. Ona Baliūnienė tuo tarpu pasinaudojo proga gilinti žinias akių ligų srityje Ziuricho universiteto akių klinikose pas prof. Amsler.

Dr. Baliūnienei, kaip gimusiai Amerikoje, 1947 metais buvo duotas leidimas su šeima vykti į JAV. Apsigyvenus Chicagoje, išlaikė reikalingus egzaminus ir kaip akių gydytoja vertėsi privačia praktika. Adolfas pradžioje dirbo lietuviškoje taupymo bendrovėje, o vėliau buvo pakviestas užimti viceprezidento vietą Metropolitan Bank & Trust Co., kur dirbo pastaruosius 15 metų. Be savo profesinio darbo, nuo pat atvykimo į Ameriką, jis buvo įsijungęs į Illinois Lietuvių Prekybos rūmų organizaciją, eidamas sekretoriaus, iždininko ir prezidento pareigas. Ir dabar yra tos organizacijos garbės direktorius. Nemaža laiko Baliūnas skyrė ir spaudai — daugiausia rašydamas ekonominiais klausimais Lietuvoje ir Amerikoje.

Baliūnai užaugino dukterį Gražiną, kuri yra dantų gydytoja, periodontikų specialybėje ir šiuo metu yra New Jersey Dantų gydytojų periodontikų draugijos pirmininkė. Sūnus Algis yra advokatas Chicagoje ir šiuo metu yra Lietuvių Prekybos rūmų viceprezidentas.

Jubiliatai dr. Ona ir Adolfas Baliūnai gali pasidžiaugti išauginę savo profesijose pasižyminčius sūnų ir dukterį, kuriems lietuviškieji reikalai yra taipgi brangūs. Adolfo Baliūno vertingus ekonominiais klausimais straipsnius ne kartą yra skaitę ir „Draugo" skaitytojai ir turi vilčių, kad jis ir ateityje savo patyrimu pasidalins su jais. Lietuviškoji visuomenė šiai nusipelniusių jubiliatų šeimai linki dar daug metų laimingai džiaugtis savo brandaus amžiaus saulėtomis dienomis.

Juoz. Pr.

NERINGAI 20 METŲ!

Stebėdami vaikus matome, kad laikas bėga! O „Neringos" stovykloje jau praėjo šimtai vaikų ir begalės jaunuolių vadovų, kurie patys siunčia savo šeimų prieauglį stovyklauti. Buvusių vadovų vadovauti vaikai išaugę, jau jie auklėja vadovų vaikus. Štai ką padaro 20 metų! Šio gimtadienio proga „Neringa" kviečia visus buvusius vadovus sugrįžti kelioms dienoms atjaunėti, prisiminti praeities darbą ir pasisemti iš naujo krikščioniškos ir lietuviškos dvasios.

Liepos 1-4 d. organizuojamas suvažiavimas buvusiems stovyklos vadovams. Jau seniai pasiųsti pranešimai bei pakvietimai. Yra užsiregistravę 35. Bet per 20 metų nemažai adresų pasikeitė ir, aišku, ne visi apie šią progą žino. Skaitytojų prašome padėti paskleisti žinią, jog visi, vadovavę „Neringoj", laukiami Vermont stovyklos kalnelyje. Praneškite į Putnamą 1-203-928-5828 arba tiesiog į „Neringą" 1-802-254-9819.

Be ko kito, šią vasarą „Neringos" gimtadienis bus paženklintas nauja koplytėle. Maža, jauki, architekto V. Zubo projektas. Koplyčios šventinimo iškilmės numatytos liepos 16 d., dalyvaujant Vermonto vyskupui J. Marshall ir mūsų išeivijos lietuvių vyskupui P. Baltakiui. Visuomenė taip pat kviečiama į iškilmes, kurios prasidės 3 val. po pietų.

Daug kam Vermontas toli, bet šios valstijos aplinka ir gamtos grožis užburia visus. Balti beržai ir kalnelių žalumas paveikia lietuvišką dvasią ir prašnekina visų širdis. Iš miestų atvykę dideli ir maži džiaugiasi ir gėrisi gamtos pajėgumu užburti dvasią, suteikti ramumo. Apsimoka tolima kelionė į Vermonto šiaurę, kur kur vasaros diena nekaitri ir vakarai vėsūs ir gaivinantys. Laukiame!

S.I.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: $70.00. Foreign countries $70.00

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokestį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	½ metų	3 mėn.
U.S.A.	$70.00	$40.00	$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	$70.00	$40.00	$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	$70.00	$40.00	$25.00
Savaitinis (Šešt. pried)	$40.00	$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

* * *

Gera daryk visiems, o visus geresnius padarysi. Pasidaręs magnetu, kuris pritraukia geležį, žiūrėk, kad tos galios niekados nenustotumei.

T. G. Palau

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Susitarimui: treč., ketv., šešt.
436-5566

DR. VIJAY BAJAJ, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Augliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAŽEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt 10-12; 1-6.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba **246-6581**
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv. ir penkt.
pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. VILIJA R. KERELYTĖ
CHIROPRAKTIKA
— Amber Chiropractic —
5522 S. Wolf Rd.
Western Springs, IL
246-4000
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
„Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Tel. kabineto ir buto: OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

Dr. Tumasonio kabinetą perėmė
T. RAMA, M.D.
Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr. ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. PETRAS V. KISIELIUS
DR. EUGENE McENERY
DR. JAMES BURDEN
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
155 N. Michigan Ave., Suite 324 ir
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 565-2960 (veikia 24 val.)
Valandos pagal susitarimą

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st. St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

Dr. Tumasonio kabinetą perėmė
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir
ketv. 9-12. Penkt. 2-7

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Savęs nuvertinimas –

NEPAGRĮSTA BAIMĖ

Kai papasakoji apie komunistinį įtarumą šnipinėjimu, apie laukinį elgesį su svetimtaučiais, apie normas, netinkamas dvidešimtam amžiui, svetimieji netiki, kad dabar galėtų būti tokių žmonių ir tokių valstybių. Matyti visur tik priešus psichiatrai vadina nepataisomais paranojos ligonimis, kurių nė gydyti jau negalima. Nei patarimai, nei vaistai, nei priežiūra jiems negelbsti. Kad tokia gali būti Sovietų Sąjunga dar ir šiandien, kai ji savo teritoriją yra išplėtusi net į kitus kontinentus, tai negalima įtikinti, kol patys nepatiria, susidūrę ekskursijose su pasų kontrole, su muitine, su ekskursantų nuolatiniu sekimu ar net persekiojimu.

Kad tai nėra tik išsigalvojimas, žinome iš savo netolimos praeities. Juk nedavė vizų kviestiems svečiams iš užsienio, kai Persitvarkymo sąjūdis, turėdamas leidimą šaukti suvažiavimą, juos kvietė. Nedavė vizų ir daugeliui paprastų ekskursantų ne tik į okupuotą Lietuvą, bet ir į Ukrainą, kitus Pabaltijo kraštus. Paryžiaus kardinolui Jean-Marie Lustiger, kuris buvo oficialiai kviestas, nedavė leidimo nuvykti į Kijevą, nors tai jam buvo pažadėta.

Iš tokio elgesio pamatai tik Sovietų Rusijos valdžios baimę, kad nepamatytų jų netvarkingos tvarkos, jų nusigyvenusios sistemos. Komunizmas pasidaro svetimiesiems atgrasus. Toks jis yra komunizmo naikinamoje Rusijoje ir jo užgrobtuose kraštuose. Tai – patologinė baimė, kurios joks gydytojas negali išgydyti, nes jis yra pačioje suirusioje komunizmo sistemoje.

Jeigu valstybė ir neduoda vizų įvažiuoti į savo kraštą, tai dar galima suprasti, nes yra valstybių tokių uždarų, kad jos nenori daryti pažangos ir pasidaro uždaros. Komunizmo valdoma Rusija buvo tokia uždara. Bet dabar ir geležinė uždanga jau pratrūko, kai vienon ar kiton pusėn gali išvykti ir kartais atvykti žmonės. Jais bent dalinai pasitiki, kad jie nepadarys išvykę gėdos kraštui, kurį komunizmo supuvusi sistema dešimtmečius naikino.

*

Maskva negalėjo save labiau nuvertinti, kaip grąžindama vieną ekskursantą iš aerodromo, nors jis turėjo rusų ambasados išduotą vizą ir galiojantį pasą. Bet jis dar yra jaunas ir ateityje gali pasipriešinti komunizmui ir jo apgaulingai agresijai. Negirdėtas įvykis, išskyrus senovę, kada karaliai žudydavo kito karaliaus pasiuntinius, kad tuo išprovokuotų karą. Kartais toks išprovokuotas karas buvo tikrai nelaimingas visam kraštui, bet karaliai to nežiūrėdavo, nes žmogus kaip ir komunizmui buvo tik vergas ar niekingas daiktas, reikalingas dirbti juodą darbą. Tą patį daro dabartiniai komunistai su svetimaisiais, kurie niekada ateityje Maskvos įstaigomis nepasitikės ir tą nepasitikėjimą perduos laisvajam pasauliui.

Nors dabarties okupuotoje Lietuvoje ir kituose Pabaltijo kraštuose sužibėjo mažas laisvės žiburėlis, bet tai tik žiburėlis, kuris gali greitai užgesti, kaip jis užgeso Armėnijoje, Gruzijoje, Sibiro respublikose.

Ypatingas pavyzdys komunistinio žiaurumo ir nesiskaitymo su žmonių gyvybėmis, savęs nuvertinimas iki žemiausios rūšies laukiniškumo yra Kinijoje, kai prieš demonstracijas, kurios tikrai buvo taikingos, panaudojo tankus, ginklus, kariuomenę ir naikinimą.

Nuodingos dujos ir šaunamieji ginklai, kraujo praliejimas yra tik vienas iš komunizmo ženklų, kurį jis parodo, kai reikia užslėpti savo diktatūrinius pomėgius, kai nenori parodyti valdančiųjų korupcijos ir valstybės bei tautų išnaudojimo. Komunizmas be kraujo negali gyvuoti, nes jo sistemos įvykdymas ir išlaikymas tėra tik svetimo kraujo panaudojimas. Žmogus jam tėra daiktas ir vergas.

Ar ta apgaulė galės ilgai tęstis, dabar sunku pasakyti. Net blogiausios valdžios laikėsi, kol jos jau patiems privilegijuotiems įgriso, kol jos įgriso tautai, kuri negali toliau korupcijos ir žmonių išnaudojimo pakęsti. Galima tikėti, kad tokios pabaigos susilauks greitai ir Sovietų Rusija bei komunistinė Kinija.

*

Lietuvių ir kitos Pabaltijo tautos nėra tokios didelės, kad jos galėtų žaisti savo skaičiais. Jos gali ir turi pareikšti savo troškimus, jos gali kovoti už žmogaus teises ir laisvai tvarkytis savo reikalus. Bet jos taip pat turi žinoti, kad tiek Kremliaus vadovai, tiek Kinijos valdžios užgrobėjai yra kraujo ištroškę. Jie savęs nevertina prieš pasaulį, juo labiau nevertina žmonių, kurių turi pakankamus skaičius. Tik viena galima jau iš anksto sakyti, kad dabar išlietas kraujas Rusijos imperijoje, Kinijos žemėje nebus tik paprastas kraujo praliejimas, bet vieną kartą pareikalaus pačių komunistų kraujo. Kaip tai buvo praeityje, kai net savaisiais Stalinas nepasitikėjo ir juos žudė, kaip skerdimui skirtus gyvius.

Nereikia pergreitai džiaugtis vadinama „atgimstančia" tauta, nes ji nebuvo mirusi, o tik nutildyta. Negalima jų kurstyti nelemtiems žygiams, nors jų troškimai dideli. Jie turi žinoti ir geriau žino negu išeiviją, ką turi daryti ir ką gali padaryti savo gyvenimui pagerinti, savo laisvei atkovoti. Juk net pakviestam buvusiam žymiam Lietuvos teatro režisieriui J. Jurašui Bonoje rusai drįso atsakyti, kad jie tik „nusispiauja ant visų organizacijų kvietimo". Bet nežino, kad toks „nusispiovimas" tenka jiems patiems, kaip kraujo praliejimas nepatenkintose vadinamose respublikose Rusijoje ir taikingose demonstracijose Kinijoje. Komunizmas lieka tik komunizmu, žmogaus ir žmonijos priešu, nors jam ir lankstytųsi laisvųjų valstybių vadai, norėdami pelno ir uždarbių laukiniuose kraštuose, kurie net dvidešimtame amžiuje save nuvertina ir iš savo pačių patologinės baimės atsisuka prieš savo garbintojus.

Komunizmą, ar jis būtų stalininis, lenininis ar maoinis, reikia vertinti teisingai be jokių iliuzijų. Jis nepasikeitė į gerą. Jo vadai pasikeičia, kol jie įsigali kitų gyvybėmis ir krauju. Sistema negali pasikeisti, nes ji yra tik blogio imperija.

P. S.

Niekšu pasidariusiam žmogui sunku tapti geru: iš vyno lengva padaryti actą, bet ne iš acto vyną.

Rueckert

O, jūs esate mieli – kraujo giminės, kuriuos pati gamta parūpino; tačiau kaip gi daug mielesnė yra sielų giminystė!

J. Engel

DVIDEŠIMT PENKTIEJI METAI

Popiežiaus Jono Pauliaus apaštalinis laiškas

L. TULABA

Minint 25-sius metus nuo paskelbimo Vatikano II dekreto Sacrosanctum Consilium, kuriuo duodama gairės liturginiam atsinaujinimui, popiežius Jonas Paulius II šių metų (1989) gegužės 14 d. paskelbė oficialų dokumentą „Vigesimus Quintus Annus". Jame nurodoma ir pabrėžiama principai, kuriais Vatikano II susirinkimas rėmėsi, formuluodamas liturginį gyvenimą liečiančius nuostatus.

Visų pirma Šv. Tėvas primena, kad Vatikano II susirinkimas neatmetė, bet laikėsi Bažnyčios tradicijos, ją praplatindamas bei priderindamas prie gyvenamo laikotarpio reikalavimų bei aplinkybių. Todėl galima sakyti, kad liturginė Vatikano II nubrėžta reforma yra „ad normam Sanctorum Patrum" – pagal Šventų Tėvų nuostatus.

Antrame skyriuje Šventasis Tėvas, pabrėžęs liturgijos esmę, nurodo gaires, kurių Vatikano II dekretas laikėsi bei rekomendavo laikytis, siekiant liturginio atsinaujinimo.

Liturgija siekia vesti tikinčiuosius į išganymo paslaptis, kad jas apmąstytų ir išgyventų. Liturgija yra „pirmasis ir nepamainomas šaltinis krikščioniškos dvasios" (S. Concilium, 14).

Pirmasis Bažnyčios liturginis siekis yra Velykų – Atpirkimo paslapties atskleidimas. Kristaus aukos ant kryžiaus ir jo prisikėlimo prisiminimas bei pamaldus išgyvenimas turi nelygstamą svarbą liturginių metų eigoje. Velykų paslaptis veda Kristaus keliu, prisiimant mirtį, kad įeitume į gyvenimą.

Prisikėlęs Kristus yra savo Bažnyčioje, ypač liturginių apeigų metu. Štai kodėl apeigos turi būti atliekamos su deramu kilnumu ir pamaldumu. Kristus yra ir veikia apeigas atliekančio pašvęsto kunigo asmenyje. Kunigas per gautus kunigystės šventimus nėra tik paprastas tarnystės vykdytojas, bet veikia įsiasmenindamas Kristuje: yra „alter Christus". Šitai įpareigoja apsirengime, laikysenoje ir kalboje laikytis deramoje kilnumo ir šventumo aukštumoje.

Kristus yra, kai skaitomas ar skelbiamas jo žodis. Visa todėl turi būti atliekama deramai ir priimama su tikėjimu bei nuolankumu, tartum pats Kristus kalbėtų.

Kristus yra ir veikia, kai teikiami sakramentai, ypač šv. Mišių aukoje. Jis yra Švenčiausiame Sakramente ant altoriaus ar tabernakulyje. Šv. Tėvas primygtinai pabrėžia, kad realus Kristaus buvimas Eucharistijoje yra tikėjimo tiesa, kurią vyskupai turi nuolat priminti tikintiesiems. Realus Kristaus buvimas Eucharistijoje reikalauja, kad bažnyčios ir koplyčios, kur laikoma Švenčiausias Sakramentas, būtų laikomos šventa vieta, ir visa, kas yra šventa, privalu priimti šventai.

Liturgijos esminis padalinys yra Dievo Žodžio skaitymas. Vatikano II susirinkimas konstitucijoje Sacrosanctum Consilium pabrėžė reikalą grąžinti padidintą ir paįvairintą Šv. Rašto tekstų skaitymą liturginėse apeigose. Šitai įpareigoja ypatingu būdu kunigus pažinti Šv. Raštą ir jį skelbti bei aiškinti tikintiesiems, kad jie ne tik Kristaus kūnu ir krauju Eucharistijoje, bet ir jo iš Dievo burnos išeinančiu Žodžiu maitintųsi ir gautų sieloms atgaivą.

Vatikano II susirinkimas, pabrėžia pagaliau Jonas Paulius II, siekė, kad liturgijoje apsireikštų Bažnyčia savo esmėje, būtent viena, šventa, visuotinė, apaštališka.

Liturginių apeigų metu prie vieno altoriaus, vadovaujant per kunigą pačiam Kristui, kuriame visi susijungia į viena jo mistiniame Kūne, pasirodo Bažnyčios vienumas. Kristui gi nužengiant Eucharistijoje ant altoriaus, susijungia dangus su žeme, žmonės su Dievu, ir taip apsireiškia Bažnyčios šventumas. Liturginėse apeigose susirenka įvairių profesijų, rasių, kalbų, nusiteikimų tikintieji, kad visi lygiai dalyvautų Velykų Avinėlio puotoje, ir taip pasirodo Bažnyčios visuotinumas. Pagaliau liturginėms apeigoms vadovauja tie, kurie yra apštalų atstovai bei įpėdiniai; taip pasirodo Bažnyčios apaštališkumas. Taip tad Bažnyčios paslaptis liturgijoje atsiskleidžia, yra suvokiama ir išgyvenama.

Vatikano II susirinkimas nurodė gaires liturginiam atsinaujinimui. Remiantis šiomis gairėmis reforma yra įvykdyta. Bet liturginė sielovada vyksta ir ji nuolat įpareigoja visus. Atsimintina, pabrėžia Šv. Tėvas, kad veikia, nors ir nematomai, bet realiai pats Kristus. Reikia tad liturginėse apeigose jį jausti, jo klausytis. Atsimintina taip pat, kad liturgijoje vyrauja Dievo Žodis, todėl visa kita – pamokslas, maldos, giesmės – turi derintis prie Dievo Žodžio. Neleistina, kad Šv. Raštas būtų pakeistas kitais kokiais skaitiniais.

Kadangi liturginės apeigos yra vieša Bažnyčios malda, tai jų tvarkymas priklauso tik hierarchiniam autoritetui. Todėl nevalia kam nors, nė kunigui savo nuožiūra ką nors keisti ar ką nors naujo pridėti. Neleistini pakeitimai kartais gali sakramentus padaryti negaliojančius.

Kadangi liturgija yra Bažnyčioje maldos mokykla, buvo manyta, kad bus pravartu naudoti gyvąją kalbą, tačiau nepašalinant lotynų kalbos iš lotynų apeigų.

Kadangi liturgija yra vertinga priemonė sielovadai, buvo stengiamasi kiek galima religines apeigas suprastinti. Tačiau tai nereiškia, kad suprastinimas nuvestų į nuvertinimą. „Vynas ir duona, vanduo ir aliejai, pelenai, ugnis ir gėlės turi savo vietą ir savo reikšmę liturgijoje – kaip auka Kūrėjui, kaip duoklė apeigų kilnumui ir grožiui".

Liturginio atsinaujinimo pravedimas, pastebi popiežius Jonas Paulius II, sutiko didelių kliūčių dėl įvairių priežasčių. Kilo nepasitenkinimų ir net priešingumų iš vienos ir kitos pusės. Kai kurie reformą sutiko gana indiferentiškai: nesistengė nei patys gilintis, nei kitiems paaiškinti motyvus, kuriais rėmėsi pakeitimai. Kiti vienašališkai stengėsi laikytis senų liturginių apeigų, tartum jos būtų vienintelė garantija užtikrinti tikėjimą. Dar kiti ėjo į kitą kraštutinumą, griebdamiesi iniciatyvos įvesti neleistinų ir išsigalvotų naujumų, nepaisydami ir nesilaikydami Šventojo Sosto ir vyskupų nurodymų bei patvarkymų. Šitai sukėlė Bažnyčioje neramumo, kuris ardė vienumą ir kenkė tikinčiųjų pamaldumui.

Nežiūrint visko, liturginį atsinaujinimą po Vatikano II susirinkimo reikia pozityviai vertinti. Atlikta milžiniškas darbas, paruošiant naujus liturginius tekstus. Tikintieji aktyviai įsijungia į apeigas. Daugiau pažįstami Šv. Rašto tekstai. Sąmoningiau įsijungiama į maldas. Už visa šitai reikia dėkoti Dievui. Liturginis atsinaujinimas yra reikšmingiausias Vatikano II susirinkimo laimėjimas.

Deja, šalia pozityvių rezultatų liturginis atsinaujinimas atnešė ir neigiamų apgailėtinų apraiškų: neleistinų iškrypimų. Atsirado neleistinų išleidimų ar įterpimų, naujai sukurtų bei įvestų ritų; laikysenos ir giesmių, kurios nežadina dievotumo, nei tikėjimo ir nesiderina su šventumu. Praktikuojama generalinė absoliucija priešingai Bažnyčios nuostatams. Maišoma visuotinė kunigystė išplaukianti iš krikšto su sakramentine kunigyste, kuri gaunama per šventimus ir kuri yra savo esme skirtinga nuo pasauliečių dalyvavimo Kristaus kunigystėje. Negalima toleruoti, kad kunigai leistų sau kurti Eucharistijos maldas ar naudoti vietoje Šv. Rašto profaninius skaitinius. Visa tai yra neleistina ir pažeidžia tikrąją Bažnyčios liturgiją. Vyskupai turi pareigą visa tai pašalinti.

Vatikano II nuostatai, liečią liturgiją, turi būti studijuojami ir aiškinami taip, kad tikintieji pilniau ir pilniau galėtų pasisavinti religinių apeigų lobį. Jau praėjo 25 metai nuo dokumento paskelbimo. Šiandien negalima kalbėti apie keitimus bei kokius naujumus, o privalu stengtis pažinti ir pagilinti šiandien praktikuojamą Bažnyčios liturgiją. Visų pirma privalu rūpintis Šv. Rašto tekstų geresniu pažinimu. Šitai pirmoje eilėje liečia kunigus. Antras rūpestis yra liturgijos bei liturginių apeigų derinimas, atsižvelgiant į skirtingas tautų kultūras. Tačiau privalu atsiminti, kad liturgijoje, ypač kas liečia sakramentus, yra nekintamų ir nekeičiamų dalių, nes sakramentai yra dieviškos kilmės. Toliau Šv. Tėvas pabrėžia, kad skirtingi ritai yra leistini. Jie gali praturtinti liturgiją. Bet reikia paisyti, kad skirtingumai netaptų kliūtis vienumui.

Baigiant Šv. Tėvas primena ir pabrėžia, kad siekiant liturginio gyvenimo praturtinimo, turi būti paisoma žmonių pamaldumo praktikų, kaip jos reiškiasi įvairiuose kraštuose.

Paskutiniame skyriuje Šv. Tėvas kalba apie veiksnius, kurie turi rūpintis liturginiu gyvenimu bei veikla Bažnyčioje.

Pirmutinė pareiga rūpintis liturginiu atsinaujinimu priklauso Šv. Sostui, būtent, Sakramentų ir Kulto kongregacijai. Tai aukščiausias Bažnyčios organas, kuriam yra pavesta prižiūrėti ir puoselėti liturginių apeigų tvarkymą, būtent kas liečia sakramentų teikimą, religinę muziką, liturginių tekstų paruošimą bei aprobavimą, įvairių pamaldumo praktikų kontrolę, reikiamų pakeitimų nusprendimą bei vykdymą. Šv. Sakramentų ir Kulto kongregacija veikia glaudžiam kontakte su vyskupais bei Vyskupų konfedrancijomis įvairuose kraštuose.

Antras aktyvus veiksnys liturginės reformos pravedime ir liturginio pamaldumo vyksme yra Vyskupų konferencijos. Vyskupų konferencijos prisiėmė ir vykdė junkų uždavinį, parengiant naujų liturginių tekstų vertimus. Kai kurie jų turėjo trūkumų ir buvo leisti tik laikinam naudojimui. Tačiau atėjo metas, kad trūkumai ir netikslumai turi būti pašalinti ir paruošti liturginiai tekstai, kaip turi būti, visiškai priimtini. Vyskupų konferencijos taipgi privalo budėti, kad būtų naudojami tik aprobuoti tekstai ir tik leistinoje apeigų formoje. Vyskupų konferencijos paprastai turi veikiančias specialias liturgines komisijas. Privalu rūpintis, kad šios komisijos reikiamai bei ištikimai atliktų savo darbą ir kad jose veiktų tikrai rinktiniai liturgijos specialistai.

Kiekvienoje pagaliau diocezijoje vyskupas-ordinaras turi pareigą prižiūrėti bei tvarkyti liturginį gyvenimą savo diocezijos ribose. Reikia paruošti visų pirma kunigus, o taip pat ir tikinčiuosius aktyviai ir sąmoningai įsijungti į liturginį gyvenimą, švenčiant dieviškas paslaptis. Sau į pagalbą vyskupas turi pasišaukti specialiai sudarytas liturgines komisijas, kurios turi veikti visiškoje vyskupo kontrolėje bei priklausomybėje.

Vatikano II susirinkimas pasėjo sėklą, kas liečia liturginį atsinaujinimą. Sėkla išdygo ir išaugo į medį. Šis medis auga ir bujoja bei neša vaisius, kiek giliau jis turi įleidęs šaknis į tradiciją. Baigdamas pop. Jonas Paulius II linki, kad žemiškoji liturgija pakiltų ir pakeltų visus į dangiškąją ir susilietų į vieną chorą, garbinant Dievą Tėvą per viengimį Sūnų Jėzų Kristų.

Šie nurodymai bei pastabos yra aiškios. Į jas atidžiai turėtų atkreipti dėmesį nevienas ir iš lietuvių. Juk ir mūsų tarpe netrūksta pasinešusių į neleistinus naujumus, o taip pat į nepagrįstas kritikas iš kairės ir iš dešinės.

GROŽIO OPERACIJOS KALINIAMS

Texas valstijos kaliniai, prieš būdami paleisti iš kalėjimo, nemokamai gali gauti plastinę chirurgiją, pataisant jų išvaizdą – tai nosies ar veido ar kūno riebalų chirurginio nuėmimo. Texas kalėjimų vadovybės pareiškimu, buvę kaliniai, turintys pozityvesnę nuomonę apie save, ne taip greitai vėl nusikals. O Texas universiteto ligoninių chirurgijos rezidentams, kurie tas operacijas daro, tai duoda naudingą patirtį, kurią kitu būtu jie gal negreitai įgytų.

ŽVILGSNIS Į SUGRĮŽIMŲ VASARĄ

KONSTANCIJA VALIUŠKIENĖ-LELEŠIŪTĖ

5

Drąsiai parafrazuodavo komunistų šūkius, mokė: „Kristus yra mūsų Tėvas ir Mokytojas ir mūsų gyvenimo šviesa ir kelias. Jis buvo pirmasis ir tikrasis komunistas. Jis dalinosi viskuo su visais ir nė vieno nenuskriaudė – atidavė savo gyvenimą ir gyvybę už visus". Kai Lietuvos jaunimas atsisakė stoti vokiečių kariuomenėn, šie atsikeršydami 1943.III.17 uždarė aukštąsias mokyklas. Jaunimą gaudė ir prievarta siuntė dirbti vokiečių karo tikslams, o įtakingų inteligentų elitą suėmė ir išvežė į koncentracijos stovyklas. Tarp suimtųjų buvo ir kun. Lipniūnas. Dvejus metus iškankintas Stutthofe, užsikrėtė dėmėtąja šiltine. Jis mirė ir palaidotas Lenkijoj – Pucke. Kažkur toli nuo Lietuvos, nuo Aušros Vartų, nuo universiteto bažnyčios.

Atvykus į Lietuvą reikia užsiregistruoti milicijoj. Uniformuota rusaitė labai maloniai mus sutinka, skiria mums daug laiko ir dėmesio. Net nereikėjo klausti, praneša kaip džiugią naujieną, malonę, dovaną, kad leidžia laisvai keliauti po Lietuvą mano gimtą kraštą! Pasisako seniai slepiamą širdies troškimą – norą apsilankyti Amerikoje. Prieš „perestroikos" laikus tas noras reiškė paniekinimą Sovietų Sąjungos. Rusai, ypač partiečiai, turėjo daugiau privilegijų ir teisių negu pavergtieji, tačiau ir jie nebuvo laisvi išsakyti save. Už norą apsilankyti Amerikoje būtų reikėję užmokėti gal net daugiau, negu darbo milicijoj praradimu. Ateina ir viršininkas. Ir jis sutinka mane kaip lauktą giminę.

Užeiname į paštą vokų nusipirkti, bet randame jį uždarytą pietų pertraukai. Užsukame į skyrių, kuriame patalpintos telefono būdelės, iš kurių gali paskambinti į jai skirtą Lietuvos miestą tolima distancija tiesiog, be susirišimo su Vilniaus operatore. Telefono operatorės ir linijos yra labai perkrautos. Susijungimas taip pat nėra tobulas. Ne tik daug pašalinio čerškimo ar nepakankamas girdimumas, bet pasitaiko, kad pokalbį nebaigus telefonas išsijungia, nutrūksta. Tai gali įvykti ir po labai trumpo pokalbio. Abonentų skaičius yra žymiai ūgtelėjęs, tačiau norinčių gauti telefoną eilė ilga, laukia net ir kelerius metus.

Stebina mus čia trūkumai, bet dar labiau stebina žmonių kantrybė, kaip jie tuos trūkumus priima. Po pietų pertraukos mes vėl pašte. Turi pagamintų vokų, tik gamykla neturėjo klijų. Paklausiu, kur parduoda klijus? Žiūri į mane, kaip iš medžio iškritusią: „Čia tai ne mano reikalas. Be to, ir aš norėčiau žinoti, kur jų galima gauti". Privačiame kioske pamatėme vokus. Jie suklijuoti. Užmokam brangiau, nes reikia atsilyginti savininkui už jo surastus klijus, už tam skirtą laiką, darbą ir „blatą".

Autotransporto tinklas plačiai išplitęs. Dažnai kursuoja, kaina prieinama. Vilniuje prie geležinkelio stoties yra susisiekimo mazgas. Vengrų autobusai ir čekoslovakų troleibusai – patrauklūs ir patogūs. Vengrai Lietuvai duoda kasmet autobusą dovanai už gerą eksploataciją. Lietuvoje dėl tvarkingos priežiūros, gerų kelių autobusų amžius yra ilgesnis – patarnauja reklamai.

Jau daugelis metų Lietuvoje nėra konduktorių. pats keleivis atžymi, išmuša skylutę talonėlyje. Retkarčiais pasirodo kontrolierius ir radęs neatžymėtą talonėlį, paima baudą. Lietuvos pavyzdžiu pasekė ir visa Sovietų Sąjunga, tik ne visoj S-goj sąžiningai ir taikiai savitarna vyksta. Važiuojame į naujai įkurtą ligoninių miestelį – Santariškes. Pro sanatorijas, Mokslų akademijos korpusus, per žaliuojančius pavasario laukus. Daugiaaukščiai ligoninės pastatai paskirstyti pagal specialybes. Saulėta popietė. Lauke vaikštinėja ar ant suoliukų susėdę kalbasi sveikesni ligoniai. Jie nešioja savo pižamas ir chalatus. Aplinka gražiai sutvarkyta, žydi prižiūrimos gėlės, medeliai.

Patys pastatai nėra patrauklūs, lyg tai pašiurpę. Nenusimanau apie statybą, bet atrodo, kad trūksta cemento ir per daug smėlio. Cemento deficitas – anot devynmetės Dalytės. Medicinos personalas dėvi privačius drabužius, o ant jų viršaus apsivilkę baltais chalatais. Ligoniams patalynę keičia kartą savaitėje. Prausyklos bendros – viena ar dvi skyriuje. Tualetiniu popieriumi apsirūpina patys ligoniai. Juk popieriaus trūksta kultūrinėms, švietimo, religinėms institucijoms. Maistas esąs sveikatingas ir skanus, bet lankytojai, šeimos nariai, kuriems tik įmanoma, neša maistą papildomai iš namų. Vilniuje dar veikia Šv. Jokūbo ligoninė, ji pati seniausia visoje Sovietų Sąjungoje. Daugumai žinoma ir apie Vilniuje egzistuojančią, Lietuvoje populiariai vadinamą „ponų" ligonine, privilegijuotiems gyventojams.

(Bus daugiau)

STANDARD FEDERAL SAVINGS

VISAME PASAULYJE NĖRA SAUGESNĖS TAUPYMO SĄSKAITOS

,,Nuo tada, kai buvo įsteigta indėlių apdrauda, taupytojai neprarado nei dolerio iš savo apdraustų santaupų. Aš esu pasiryžęs padaryti viską, kad jie niekada santaupų neprarastų''. — George Bush.

Mes dėkojame Prezidentui, bet jo pagalbos mums nereikės. Standard Federal Savings savo taupytojams nepraleido nei vieno nuošimčių mokėjimo net per Didžiąją Depresiją. Jūsų santaupos apdraustos iki $100,000. Mūsų rezervai viršyja federalinius reikalavimus 29 milijonais! Niekur kitur nerasite saugesnės taupymo sąskaitos!

STANDARD FEDERAL SAVINGS

FSLIC

WE WANT YOU AS A PARTNER.

■ **Chicago** 4192 S. Archer Ave. (Brighton Park) 847-1140; 2555 W. 47th St. 523-1083; 6141 S. Archer Ave. (Garfield Ridge) 767-5200. ■ **Downers Grove** 5100 Forest Ave. 963-1140 ■ **Evergreen Park** 3960 W. 95th St. 636-6000 ■ **Hickory Hills** 9357 S. Roberts Rd. 598-5050; 8653 W. 95th St. (Hill Creek Shopping Center) 599-1977 ■ **Lombard** 23 N. Main St. 627-1140 ■ **Oak Lawn** 10350 S. Pulaski Rd. 424-5910; 9801 S. Cicero Ave. 424-3300 ■ **Palos Heights** 6410 W. 127th St. 371-4400

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ

pagalba galite **PIRKTI** ar **PARDUOTI NAMĄ** mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS

BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

RE/MAX REALTORS — ***GREIT PARDUODA***

RIMAS L. STANKUS

361-5950 636-6169

Norintieji **PIRKTI** ar **PARDUOTI NAMUS** per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti **Rimo Stankaus** klijentais. Nuosavybės įkainavimas **nemokamai.**

ŠIMAITIS REALTY

Viktoras Šimaitis, Reg. Brokeris

Nuosavybių pardavimas. Income Tax.
5953 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 436-7878

Century 21 **KMIECIK REALTORS**
7922 S. PULASKI RD

DANUTĖ ŠČERBAITĖ MAYER

284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti savo nuosavybę per Amerikos populiariausią agentūrą, prašome skambinti **Danutei Ščerbaitei Mayer** dėl sąžiningo patarnavimo ir veltui jūsų namų įkainavimo.

No. 419 — 56 & Pulaski. Only 52,900! 3 mieg., kamb. namas; ištisas rūsys; 20 pėdų salonas; puikus pirkinys už tokią žemą kainą! Skambinkite dabar: **436-8600.**

AR NORITE PARDUOTI?

Savo namą galite parduoti, tik paskambinkite telefonu. Mūsų pardavėjai sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Namo įvertinimui skambinkite skubiai — dabar.

O'BRIEN FAMILY REALTY
Tel. — 434-7100 & 436-8600

HELP WANTED

Factory Experienced people needed for the following positions: • Job Shop Machinist • Tool Steel Heat Treater • Panagraph Engraver • EDM Operator. Basic English necessary. Top wages and benefits.
Call Bernie
312-375-6601

Catering help. Part time. Flexible hours Earn extra dollar. Delivery men, B license; wait staff, bartenders, bus persons, cooks. Apply in person Tue. thru Fri., noon to 5 pm.

11915 S. Western
Blue Island, IL 60406
Ask for Regina or Marge

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už automobilio ir ugnies draudimą pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. — GA 4-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI

Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuotai ir sąžiningai.

655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

PRIERAŠAI APIE PRIERAŠUS

JUOZAS ŽYGAS

Okupuotoje Lietuvoje mūsų istorija buvo darkoma ir klastojama. Už A. Šapokos „Lietuvos istoriją" buvo galima ne tik į kalėjimą, bet ir į Sibirą patekti. Prie istorijos darkymo prisidėjo ir ok. Lietuvos istorikai. Didelė jų dalis nuėjo dirbti už „pilnesnį košės kaušą". Paskutiniaisiais metais Lietuvos mokyklose Lietuvos istorija iš viso nebuvo dėstoma. Tai nėra reakcionieriškos išeivijos propaganda ar rašančiojo išsigalvojimai, bet taip rašo „pagarbus tarybinis istorikas" Juozas Jurginis. „Po TSKP XX suvažiavimo ir Stalino asmens kulto pasmerkimo turėjome pilietinės Lietuvos istorijos vadovėlį, skirtą vidurinėms mokykloms. Jame išdėstyta tai, kas Šapokos istorijoje buvo nutylėta ar iškreipta. Jo išėjo penkios laidos, šeštos atsisakyta, nes Lietuvos istorija mokyklose atskirai nebuvo dėstoma. Tai padaryta ne kokio nors Maskvos biurokrato noru, o remiantis nacionalinės politikos teorija, kuri skelbė: įžengėme į brandaus socializmo erą, vyksta tautų suartėjimas, susidarė vieninga tarybinė liaudis, todėl gali būti tik vienas tarybinis (valstybinis) patriotizmas ir viena tėvynė" (Perspausdinta A. Šapokos „Lietuvos istorija" psl. 693).

Taigi pagal tarybinės Lietuvos istoriką J. Jurginį, „įžengėme į brandaus socializmo erą" ir Lietuvos istorija visai nebėra reikalinga. Jeigu J. Jurginis iš viso yra istorikas, tai turėtų žinoti, kad istorija nėra „sąšlavų dėžė" ar melų rinkinys, o tai, ką jis šiuo atveju parašė, tik tai ir tėra!

Prasidėjus atoslūgiui, Lietuvos kultūrininkai ir Sąjūdžio žmonės pradėjo rūpintis sugrąžinimu Lietuvos istorijos Sugrąžinti tai sugrąžinti, bet kaip? Esamieji mokyklų vadovėliai buvo pilni melo. Tad buvo nutarta panaikinti istorijos egzaminus, kol nebus parengti nauji vadovėliai. Iš to galime matyti, kokioje tragiškoje būklėje istorijos dėstymas ir bendrai mokyklų stovis buvo. Parašyti istoriją nėra vienerių metų darbas. Be to, gal nebuvo norėta pavesti istoriją rašyti tiems, kurie daugelio metų eigoje melus terašė. Tad buvo nutarta masiniai perspausdinti A. Šapokos „Lietuvos istoriją". Gandams pasklidus apie istorijos spausdinimą, susidomėjimas ja buvo toks didelis, kad neužteko popieriaus rezervų. Tad buvo kreiptasi į išeiviją. JAV LB paskelbė vajų. Buvo kreiptasi į visuomenę: **grąžinkime tautai jos istoriją!** Išeivija jautriai atsiliepė ir per trumpą laiką reikiama suma buvo surinkta. Išeivija parūpino popieriaus 100,000 istorijos egzemplioriių. Istorijai pasirodžius, teko skaityti ir girdėti, kad istorijos gale yra prierašas. Spaudoje pasirodė pasipiktinimo balsų... „šaukštas deguto — medaus statinėje". Tad ir reikėtų susipažinti su tuo „degutininku".

Tad ir pasižiūrėkime, kas yra tas „tarybinis istorikas" Juozas Jurginis, kuriam buvo leista ant išeivijos pinigais nupirkto popieriaus išleistos istorijos sutepti ir rašyti: „todėl gali būti tik vienas tarybinis (valstybinis) patriotizmas ir viena tėvynė". „Jurginis Juozas (g. 1909.II.5 Vikonyse, Anykščių raj., rev. judėjimo dalyvis, taryb. istorikas. Ist. mokslų daktaras (1963), LTSR MA akademikas (1968), LTSR nusipelnęs mokslo veikėjas (1965), TSKP narys (1957). 1926-1928 LKJS (Lietuvos komunistinio jaunimo sąjungos J. Ž.), 1928-40 LKP narys (Lietuvos komunistų partijos narys J. Ž.) Tarybų Lietuvos enciklopedija, psl. 157". Dabar pažiūrėkime, už ką jis gavo istorijos mokslų daktaro titulą? Apie tai irgi rašoma T.L.. enciklopedijoje. „Reakcinis bažn. jurisdikcijų vaidmuo Vilniaus istorijoje" (kandidato disertacija, išsp. 1951). Taigi disertacija rašyta, kai siautė stalinistinis teroras Lietuvoje. Atrodo, kad su juo esame jau gerokai susipažinę, tad visko neišvardinsime. O nuopelnų jis turi tikrai daug! Toje „beklasėje" santvarkoje griežtai skaičiuojama eilučių skaičius. Papildoma eilutė tik už nuopelnus. Todėl jam paskirta net 110 T.E. e. eilučių, o Zenonui Ivinskiui tik 46 eilutės.

Dabar susipažinkime su tuo prierašu, kuris pavadintas „Šapokos istorijos apžvalga" ir apima 687-694 psl. Kai rašoma apie senąją Lietuvos istoriją, nieko prikišti jam negalima. Bet po 1917 m. jis į istoriją jau žiūri ne istoriko, o komunisto akimis.

„Aš buvau paprašytas savo nuomonę paskelbti spaudoje, ką ir darau, tai laikydamas savo pareiga, nes esu pirmojo tarybinio Lietuvos istorijos vadovėlio autorius. Adolfas Šapoka (1906-1961) — populiariausias buržuazinės istoriografijos atstovas". Čia ir užkliūva tas „buržuazinės". Naudojantis J. Jurginio stiliumi, jį tektų vadinti „stalinistiniu" istoriku. Matosi, kad jam sunku rašyti. Pradeda rašyti kaip istorikas, bet tuojau atsimena — „iš ko duoną valgo". „Pozityvizmas tuomet buvo pažangiausia kryptis buržuazinėje filosofijoje ir istoriografijoje. Kuo ši kryptis konkrečiai pasireiškė Lietuvoje, matyti iš Šapokos redaguotos istorijos teksto, kai jį palyginame su romantikų, liberalų ir klerikalų pažiūromis. Tą tekstą analizuojant, reikia žinoti, kad nėra buržuazinio ir proletarinio istorijos mokslo..." Atrodo, kad jis jau užsimiršo, jog pats jį apibūdindamas rašė: „buržuazinės istoriografijos atstovas".

„Šapokos bendradarbiai, rašydami paskutinio 20 metų laikotarpio istoriją, atsisakė objektyvumo, visada reikalaujančio atskleisti prieštaringų faktų visumą. Kalbėdami apie 1918-1919 metus, jie net neužsimena, jog Vilniuje buvo paskelbta Tarybų valdžia, sudaryta Vinco Mickevičiaus-Kapsuko vyriausybė, kad toje vyriausybėje dalyvavo Petras Avižonis ir Vaclovas Biržiška..." Jurginis kalba apie faktų nutylėjimą, o pats nutyli tai, kas jam nėra naudinga. Ta jo vadinama „vyriausybė" paskelbė „Manifestą", kurį pasirašė: Vincas Kapsukas, Zigmas Angarietis, Kazimieras Cihovskis, Semionas Dimanšteinas, Aleksandras Jakševičius, Konstantinas Kernovičius, P. Svotelis-Proletaras ir Aizikas Veinšteinas. Beje, ta „vyriausybė" Smetonos „kruvinojo teroro" nepergyveno. Visi, išskyrus Kapsuką, buvo čekos likviduoti.

„Kraštą paėmė valdyti autoritetinė A. Smetonos vyriausybė. Apie perversmo metu pradėtą kruvinąjį terorą, keturių komunistų vadų sušaudymą, kitų komunistų bei aktyvių kairiųjų areštavimą ir perdavimą karo lauko teismams net neužsimenama, tarsi autoriai to nebūtų žinoję ar būtų nekompetentingi". Čia vadinamas „istorikas" visai nusirašė. Jeigu jis tarybiniame istorijos vadovėlyje būtų paminėjęs okupaciją, Rainius, Pravieniškes, Červenę, trėmimus, partizanus ir skrebus, tai ne tik neturėtų tų „garbingų" tarybinių titulų, bet būtų gavęs vienos krypties bilietą į baltųjų meškų žemę. Nežiūrint to, kad jis knisosi po Lietuvos valstybės pamatais, būtų paguldęs savo kaulus Jenisiejaus ar Lenos pakrantėse. Tokia yra proletarinės istorijos realybė!

OZONO NAIKINIMO MOKESČIAI

Sen. Albert Gore siūlo apmokestinimo projektą, pagal kurį įvairių ozono sluoksnį naikinančių chemikalų pardavimas būtų apdėtas mokesčiais, proprocingais chemikalų žalingumui. Jo apskaičiavimu tokiu būdu susidarytų 6.1 bilijono dol. fondas, kuriuo būtų fonduojami tyrimai, ieškant tiems žalingiems chemikalams pakaitalų.

NORI BŪTI STATYBININKĖMIS

Chicagoje susidarė moterų organizacija Council of Carpenters, kuri nori, kad ir moterys galėtų būti paruoštos statybininkėmis, būtų prileistos prie stalių ir kitų statybos darbų.

A.†A.

KAZIMIERA BURNIENĖ

Gyveno Farmington Hills, MI.

Mirė 1989 m. birželio 12 d., sulaukusi 66 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Raseinių apskrityje, Šiluvos valsč., Pasandravio dvare. Amerikoje išgyveno 41 m.

Pasiliko dideliame nuliūdime dukros: Regina Gilvydienė ir žentas Mindaugas; anūkai: Linas, Lydia, Paulius ir Darius; Rūta Pfeifer, žentas Donald ir kiti giminės.

Kūnas pašarvotas birželio 14 d. Harris koplyčioje, 15451 Farmington Rd., Livonia MI.

Laidotuvės įvyko birželio 15 d. Iš koplyčios buvo atlydėta į Dievo Apvaizdos parapijos bažnyčią, kurioje įvyko gedulingos pamaldos už velionės sielą. Po pamaldų buvo nulydėta į Holy Sepulchre kapines.

Nuliūdę dukros, žentai, anūkai.

Laidotuvių direkt. Yolanda Zaparackienė. Tel. 313-554-1275.

A.†A.

v.s. ANTANUI SAULAIČIUI

Amžinybėn išėjus, sūnų v.s. kun. ANTANĄ, dukrą dr. MARIJĄ ir jos vyrą ALGĮ STANKŲ nuoširdžiai užjaučiame.

Chicagos Skautininkų,-ių Ramovė

Brangiam Tėveliui

A.†A.

ANTANUI SAULAIČIUI, Sr.

mirus, giliai užjaučiame sūnų kun. ANTANĄ, dukrą MARYTĘ bei visą šeimą ir kartu liūdime.

Lituanistikos Tyrimo ir Studijų Centras
Pedagoginis Lituanistikos Institutas
Krištanavičiaus Fondas

A.†A.

TOMUI LEONUI

mirus, jo šeimai, tėvams ir artimiesiems skausmo valandoje nuoširdžią užuojautą reiškia:

Aldona ir Vytautas Taurai
Ona ir Albinas Garūnai
Jadvyga ir Viktoras Dubinskai
Juzė ir Jonas Žebrauskai
Stefanija ir Kasparas Radvilai

A.†A.

ALFONSUI MAŽEIKAI

mirus, jo seserį GENOVAITĘ KAUFMANIENĘ ir kitus giminaičius nuoširdžiai užjaučiame ir jungiamės maldoje, prašydami Viešpaties gailestingumo.

Aušra ir Arūnas Liulevičiai
Monika ir Vincentas Liulevičiai
Saulė ir Feliksas Palubinskai

Mylimam Tėvui ir Uošviui

A.†A.

ANTANUI SAULAIČIUI

mirus, sūnų kun. ANTANĄ, dukrą dr. MARIJĄ ir jos vyrą ALGĮ STANKŲ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Leopoldas ir Marytė Kupcikevičiai
ir dukros — Jūratė, Milda ir Vida
su šeimomis

A.†A.

ALBERTUI SUŠINSKUI

mirus, žmoną IRENĄ, dukterį DANUTĘ ir sūnus KĘSTUTĮ ir ALBERTĄ bei jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame.

Genė ir Kazys Kriaučiūnai
ir Linutės šeima

Lietuviškos skautybės veteranui

A.†A.

v.s. ANTANUI SAULAIČIUI

mirus, brolišką užuojautą reiškiame sūnui v.s. kun. ANTANUI, dukrai dr. MARIJAI ir žentui ALGIUI STANKUI.

v.s. Gediminas Deveikis,
LSB Vyriausias skautininkas ir
LS Brolijos vadija.

Mirus

A.†A. TOMUI

jo Tėvams ELENAI ir PAULIUI LEONAMS, jo dukrai ir sūnui bei visiems artimiesiems reiškiame gilią užuojautą liūdesio valandoje.

Mėta ir Kazys Linkai
Nerija ir Romas Kasparai

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

Birželio 23 d. sueina vieneri metai nuo mūsų brangios Mamytės, Močiutės, Sesės ir Svainės

A.†A.

Laimutės Elenos Šlapelytės Graužinienės

mirties.

Už jos sielą bus aukojamos šv. Mišios 1989 m. birželio mėn. 24 d., šeštadienį, 4 val. p.p. Santa Monikoje, Kalifornijoje, Šv. Jono ligoninės koplyčioje. (1328 Twenty Second St.).

Artimuosius ir bičiulius prašome prisiminti velionę savo maldose.

Liūdinti šeima.

A.†A.

ANTANUI SAULAIČIUI

iškeliavus į Amžinybę, Lietuvos Dukterų draugija jungiasi į maldų vainiką guosdama liūdintį sūnų kun. ANTANĄ SAULAITĮ, buvusį mūsų draugijos kapelioną, ir dukterį MARIJĄ su vyru ALGIRDU.

GAIDAS—DAIMID

EUDEIKIS

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue
Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue
Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue
Telefonas — 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago
Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero
Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS
LACKAWICZ

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213
11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410
9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois
Telefonas — 652-1003

Sally **Donald M., Jr.**

VANCE

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA
DIREKTORIAI
1424 So. 50 Ave., Cicero Illinois
PATARNAUJA CHICAGOJE BEI PRIEMIESČIUOSE
Tel. 652-5245

APLINK MUS

x **„Lituanus" pirmus du šių metų numerius** išleido Ribbentropo-Molotovo 50 metų sutarties paminėjimui. Tema yra aktuali, nes užsakymai telegramų forma jau atėjo iš Latvijos ir Vengrijos. Žurnalo paketai pasiųsti oro paštu.

x **Lietuvos Vyčiai Vidurio Amerikos apygardos** susirinkimą turės šį šeštadienį, birželio 17 d., marijonų vienuolyno salėje. Eleonor (Ellie) Kasputis, narių vadovė šioje apygardoje, prašo narius iki birželio 30 d. susimokėti mokesčius, kad galėtų būti įregistruoti renkant narių vajuje, kuris prasidėjo pereitų metų liepos 1 d. Už skubų nario pareigų atlikimą pirmininkė iš anksto dėkoja.

x **Lietuvos buriuotojų sutikimo banketas** Chicagoje ruošiamas liepos 1 d. 7 v.v. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Vakarienėje prie kiekvieno stalo bus svečias — buriuotojas iš Lietuvos. Informacijoms kreiptis į L. Kupcikevičių tel. 434-9766. Visuomenė kviečiama atsilankyti ir pasveikinti drąsiuosius jūreivius.

x **Ar klaidingai vartojat linksnius,** prielinksnius ir priešdėlius? Ar dažnai jums pasitaiko kirčiavimo klaidų? Ar tebenaudojat nevartotinus žodžius ir posakius? Nenuogąstaukit, o važiuokite į Lituanistikos seminarą rugpjūčio 6-20 dienomis Plano miestely, netoli Chicagos. Kun. Juozas Vaišnys dėstys lietuvių kalbos kultūros kursą ir pašalins iš jūsų kalbos visas negeroves. Dėl papildomos informacijos rašykite: Lituanistikos seminaras 5620 S. Claremont, Chicago, IL 60636.

x **„Chicago Sun-Times"** dienraštyje birželio 13 d. laidoje yra įdėta Motinos Marijos Kaupaitės, Šv Kazimiero seserų vienuolijos steigėjos, nuotrauka ir gana platus aprašymas, pradedant beatifikacijos bylą. Birželio 12 d. Šv. Kazimiero seserų vienuolyne buvo maldos ir pasitarimas, kuriame dalyvavo kardinolo J. Bernardin delegatas vysk. Alfred Abramowicz, vyskupijos skirtas postuliatorius kun. Jonas Kuzinskas ir kiti šios bylos pareigūnai. Buvo pasitarta, kaip toliau darbuotis kiekvienam pareigūnui savo srityje.

x **El. Vasyliūnienė,** Somerville, Mass., „Draugo" bendradarbė, parėmė dienraštį 20 dol. auka. Labai dėkojame.

x **Jaunųjų dailininkų paroda,** kurioje dalyvauja Jūris Čiurlionis, Susana Juknaitė, Daiva Karužaitė, Jonė Karužaitė-Arsenault, Andrius Stankus, Rasa Sutkutė ir Gabija Žymantaitė atidaroma penktadienį, birželio 16 d. 7:30 v.v. Čiurlionio galerioje. Visi kviečiami atsilankyti.

(sk)

x **Vasaros „Luau" balius** birželio 17 d. rengiamas Šaulių namuose. Pradžia 8 v.v. Gros „Dreams" orkestras. Auka 4 dol. asmeniui. Visą lietuvišką studentiją kviečia Lietuvos Vyčių jaunimo 13-ta kuopa.

(sk)

x **M. Walter Roofing Co.** jau 77 metus remontuoja ir dengia stogus. Aukščiausia kokybė prieinamomis kainomis. Turime leidimus, esame apdrausti. Kalbame lietuviškai. Tel. **434-3062.**

(sk)

x **Arūnas Jonas Tamulaitis** pereitais metais baigė West Point Karo akademiją, šių metų gegužės 26 d. vedė Susan Kaye Baab. Jis paskirtas tarnybai į Vokietiją. Jo tėvai Jūratė ir Jonas Tamulaičiai jam rengia kariško laipsnio įsigijimo bei vedybų proga išleistuves birželio 24 d. Jaunimo centre.

x **Juzei Daužvardienei pagerbti** bus pasodintas Stelmužės ąžuolo atžala-ąžuoliukas šeštadienį, birželio 17 d., 7 v.v., švenčiant Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus 23 metų gyvavimo sukaktį. Po to visi kviečiami į vakarienę ir šokius muziejaus salėje.

x **Šv. Kryžiaus ligoninė** ieško suaugusių savanorių, kurie senesniems žmonėms išvežiotų maistą. Tai Marijos Kaupaitės suaugusių aprūpinimo centras, kuris įsikūręs Šv. Kazimiero seserų vienuolyne, 2601 W. Marquette Rd. Informuotis galima nuo pirmadienio iki penktadienio 7 val. ryto — iki 5:30 val. vak. ligoninėje.

x **Msgr. Simon Morkunas,** St. Casimir's Church, klebonas, Sioux city, Iowa, „Draugo" garbės prenumeratorius ir nuoširdus bei dosnus rėmėjas, pratęsė prenumeratą, pridėjo 30 dol. dienraščio stiprinimui ir 20 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Nuoširdus ačiū.

x **Juozas Dzenkaitis,** Glendale, Cal., Stasė Prekeris, San Jose, Cal., pratęsdami „Draugo" prenumeratą, pridėjo 30 dol. lietuviško žodžio paramai ir po 15 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Nuoširdus ačiū mūsų garbės prenumeratoriam J. Dzenkaičiui ir St. Prekeris.

x **Kun. Joseph V. Kluonius,** Mackinaw City, Mich., mūsų dosnus rėmėjas, garbės prenumeratorius, pratęsė prenumeratą su visa šimtine. Nuoširdus ačiū.

x **ALTos Lake apskrities skyriaus** valdyba, Indiana, per Birutę Vilutienę atsiuntė „Draugui" 25 dol. auką, vertindami lietuvišką spaudą išeivijoj ir palinkėjo visiems geros sėkmės. Nuoširdus ačiū.

x **Valeria Venckus,** So. Boston, Mass., pratęsė prenumeratą vieneriems metams, o laiške rašo, kad jau darosi sunkoka skaityti, bet norisi, kadangi daug rašoma apie Lietuvą. Palinkėjo visiems darbuotojams sėkmės gyvenime ir geros sveikatos. Labai ačiū.

x **Monika Lembertienė,** poeto Prano Lemberto našlė, įvertindama DUX MAGNUS išvykos ir plokštelės svarbą aukojo 100 dol. Širdingas ačiū!

(sk)

x **Operos DUX MAGNUS** išvyką į Lietuvą ir plokštelės įrašą įvertindami aukojo: 35 dol. — O. Ščiukas, 25 dol. — prof. L. Šimutis, B. Polikaitis, V. Garbenis, J. Stempužis, J. Marks, dr. I. Jasys, 20 dol. — dr. J. Jakševičienė, G. Petrauskas, J. Lintakas, A. Draugelis, 15 dol. — O. Žygs, V. Kundrotas, V. Sodeika, J. Kalnietis, 10 dol. — A. Radžius. Padėkos kupinas ačiū!

(sk)

x **Lietuvos keliauninkų dėmesiui.** Kas nori patvirtinti ar pakeisti Aerofloto ar kitų linijų skrydžius į Lietuvą, ar gauti patarnavimus New Yorko aerodromuose, skambinkite į New Yorko kelionių agentūrą **„VYTIS" 718-769-3300.**

(sk)

x **NAMAMS PIRKTI PASKOLOS** duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Tel. **VI7-7747.**

(sk)

Lietuvių fondo spaudos konferencijoje, įvykusioje 1989.VI.3 d. Seklyčioje. Iš kairės: LF tarybos narys Jonas Vaznelis, „Draugo" redaktorius Vytautas Radžius, LF valdybos sekretorė Alė Steponavičienė ir LF pelno skirstymo komisijos pirm. Povilas Kilius.

Nuotr. **J. Tamulaičio**

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

NAUJAS TEISIŲ MOKSLŲ DAKTARAS

Robertas E. Blinstrubas šį pavasarį baigė Loyolos universitetą teisės mokslų daktaro laipsniu. Diplomo įteikimo iškilmės buvo birželio 11 dieną Chicagos Palmer viešbučio pokylių salėje. Jaunojo akademiko laimėjimą stebėjo žmona Gina (Rugieniūtė, tėvai Irena D. (Šimaitytė) ir Rimantas Z. Blinstrubai, seneliai Eugenija ir Bronius Blinstrubai ir Juzefa ir Viktoras Šimaičiai. Be to, brolis architektas Ričardas ir būrelis artimų draugų. Po baigimo iškilmių laimingi tėvai visus pavaišino vakariene šauniame restorane ir šampanu, tortais ir kava savo rezidencijoje, Oak Lawn, IL.

Dr. Robertas E. Blinstrubas

Jaunasis daktaras nuoširdžiai padėkojo tėveliams, suteikusiems galimybę baigti tokias rimtas studijas garsiame universitete garbingu laipsniu. Jis jau turi pasiūlymą įdomiai tarnybai su geru pradiniu atlyginimu. Tėvams, seneliams, žmonai, giminėms ir draugams daktaras Robertas yra garbė ir pasididžiavimas! Daug sėkmės ir laimės darbe ir gyvenime!

V. V. Š.

PAGERBĖ ROMANĄ ZALATORĮ

Illinois valstija pagerbė Romaną (Roman Zalatorį už jo įnašų švietimui šioje valstijoje Award of Merit. Medalį įteikė oficialiai Illinois State Board of Education.

R. Zalatoris mokslą pradėjo istorinėje Aušros Vartų lietuvių katalikų pradžios mokykloje Chicagos vadinamoje West Side ir dabar tebegyvena netoli buvusios lietuvių bažnyčios. Jis buvo mokytojas ir studentų patarėjas St. Rita aukštesniojoje mokykloje 35 metus. Į pensiją jis išėjo tik gegužės pabaigoje, sulaukęs 80 metų amžiaus.

Per 1989 metų mokslo metų užbaigimą St. Rita aukšt. mokykloje gegužės 29 d., pirmadienį, Šventos Ritos bažnyčioje 63 St. ir Washtenaw Ave., daugiau kaip 200 mokinių, kurie gavo diplomus, ir visi beveik 2500 asmenų esantieji bažnyčioje kelias minutes entuziastiškai plojo, kai buvo Romanas Zalatoris pristatytas. St. Ritos aukšt. mokyklos užbaigimo 1989 metų programos knygelėje aprašytas R. Zalatorio gyvenimas ir darbai. Toliau knygelėje aprašoma, kad Zalatoris 35-rius metus St. Rita aukšt. mokykloje mokė mokinius ir jiems teikė svarbius patarimus. Jo meilė ir šiltas šypsnys, jo rūpestis ir domėjimasis moksleivių ateitimi yra neįkainojami. „Zalatoris šiandien yra gerbiamas visų St. Ritos graduantų, alumnų, tėvų, mokytojų ir administracijos už jo įnašą į St. Ritos aukštesniąją mokyklą, kuri pasiekė geresnę padėtį visoj įstaigoj". Taip baigia programos knygelė.

Romanas Zalatoris gyvena 2144 W. 23 rd Place. Jis gimė Aušros Vartų parapijoje, ten gyvenant jo tėvams Adomui ir Barborai, jau mirusiems. Romanas buvo Aušros Vartų parapijos choro žymus baritonas, buvo Lietuvos Vyčių 24 kuopos veiklus narys ir kurį laiką šios kuopos sekretorius. Taip pat jis žaidė krepšinį Lietuvos Vyčių komandoje. „Aš labai gerai atsimenu, kalbėjo Zalatoris šio rašinio autoriui, Aušros Vartų parapiją, seseles kazimierietes, tėvus marijonus ir kai kuriuos „Draugo" redakcijos narius, kaip a.a. Leonardą Šimutį, Igną Sakalą ir kitus". Jis taip pat prisiminė Meldažio salę, kurioje vykdavo daug lietuvių draugijų renginių ir šokių. Prisiminė Lakavičių laidotuvių įstaigą, kuri buvo skersai gatvės nuo Aušros Vartų bažnyčios. Iš šeimų Aušros Vartų parapijoje Zalatoris nuoširdžiai prisimena Cibulskių šeimą, kurių sūnus kun. Petras Cibulskis, MIC, dabar yra „Draugo" dienraščio administratorius.

Romanas Zalatoris, baigęs Aušros Vartų parapijos pradinę mokyklą, mokėsi St. Ignaco aukšt. mokykloje, Loyolos ir DePaul universitetuose, gaudamas auklėjimo magistro laipsnį (Master of Education). Baigė taip pat Alfred Adler institutą, gaudamas psichologijos patarėjo magistro laipsnį.

P. Zalatoris, nevedęs, planuoja savo pensininko amžių baigti su kompiuteriais, knygų skaitymu ir rašymu, taip pat pianino muzika. Jis rašo ir gerai kalba lietuvių kalba.

„Dėkoju Dievui už viską, kas įvyko ar įvyks mano gyvenime". Tais žodžiais baigė pasikalbėjimą su šio straipsnio autorium.

Stasys Pieža

Aras Lapinskas

PASIŽYMĖJĘS MOKINYS

Aras Lapinskas, kompozitoriaus Dariaus Lapinsko ir solistės Laimos Rastenytės-Lapinskienės sūnus, 1985 metais laimėjo stipendiją į privačią Morgan Park Academy, kurią šiais metais baigė pirmu mokiniu (valedictorian). Būdamas trejų metų Aras pradėjo groti smuiku ir dvejus metus priklausė All-City High School orkestrui, kur, kaip solistas, atliko Mozarto smuiko koncertą. Yra atlikęs solo rečitalius bei kartu su Lapinsku trio pasirodęs Chicagoje, Bostone, Los Angeles ir Hot Springs. Jau nuo 12 metų lankė vasaros metu Northwestern ir Harvardo universitetus. Pernai gavo Mokslo ir Pramonės muziejaus žymenį ir piniginę dovaną kaip „Outstanding Young Scientist of 1988". Priklauso National Honor Society, Cum Laude Society ir Pi Sigma Pi (istorijos garbės organizacija). Kaip dramos klubo narys mokykloje atliko pagrindinius vaidmenis muzikinio teatro pastatymuose. Trejus metus iš eilės laimėjo pirmą vietą prancūzų kalbos regionalinėse varžybose. Mokykloje laimėjo žymenis iš biologijos, chemijos, matematikos, anglų kalbos ir istorijos. Jis yra Illinois State ir National Merit Scholar bei buvo aprašytas Who's Who Among American High School Students. Aras yra lankęs Dariaus Girėno šeštadieninę mokyklą. Gavęs pilną stipendiją, jis šį rudenį pradės studijuoti biochemiją ir muziką Harvardo universitete.

SVARBUS NAMŲ SAVININKŲ SUSIRINKIMAS

Pereito mėnesio Marquette Parko Lietuvių namų savininkų organizacijos narių susirinkimas įvyko gegužės 19 d. Jį gražiai ir tvarkingai pravedė vicepirmininkai Vitas Bernadišius ir Bruno Ercus. Vitas Bernadišius atidarė susirinkimą. Pasveikinęs visus gausiai susirinkusius narius ir svečius, tarė jautrų žodį apie motinas ką tik praėjusios Motinos dienos proga. Ta pačia proga kiekviena moteris buvo pagerbta, prisegant po baltą ramunėlės žiedą.

Toliau sekė reguliarus susirinkimas: protokolo skaitymas, įvairūs pranešimai ir t.t. Neilgai reikėjo laukti — atvyko ir keletas svečių, kurie savo kalbomis paįvairino susirinkimą. Pirmasis kalbėjo Tony Carro, Apsaugos tarnybos pirmininkas, kuris piršo savo patarnavimą, tik, žinoma, ne veltui. Kitas kalbėjo Joseph Cain, East Graceland organizacijos pirmininkas, kurio rajone ta apsauga jau veikia. Žinoma, turėjo girti, kad ji labai naudinga, patruliuojama visą naktį ir t.t. Dar kalbėjo Dennis Muchowicz, Šv. Kryžiaus ligoninės apsaugos direktorius. Jis pabrėžė, kad jeigu imanoma apsauga, tai pasiinformuoti bent keliose vietose.

Geriausia tai kalbėjo 8 policijos distrikto atstovas James Hollandsworth, kuris pabrėžė, kad policija daro ir darys viską, kad gyventojai būtų saugūs savo namuose ir gatvėse be pridėtinio mokesčio.

Taip pat žodį tarė ir mūsų parapijos klebonas. Po visų kalbų buvo gana geros diskusijos, bet nutarimo nepadaryta. Bruno Ercus nutraukė diskusijas ir uždarė susirinkimą, o namų savininkų nariams priminė, kad kitame susirinkime, t.y. birželio 16 d., penktadienį, patys nariai vieni diskutuos tuos reikalus. Atrodo, kad šis susirinkimas yra labai svarbus, tai kviečiami nariai ir svečiai dalyvauti.

Man ir daugeliui žmonių yra neaišku, kas pradėjo drumsti Marquette Parko gyventojų ramybę, norėdami įpiršti kokią tai specialią apsaugą, mokant aukštus mokesčius? Pasižiūrėkime į Chicagos priemiesčius. Ar tenai nėra jokių kriminalinių nusikaltimų? Nematyti nieko blogo Marquette Parke. Nebūkime, kaip tas kiškis, (jis yra baugus), kuris bėga per mišką, o ant uodegos nukrito medžio lapas. Bėga greitai ir sutinka lapę. „Lape pape, bėkim, bėkim, dangus griūva! Kas tau sakė" — paklausė lapė. „Aš pats mačiau, man ant uodegytės buvo užgriuvęs". Ir taip jie bėgo ir bėgo ir visiems sakė tą pačią istoriją. O dangus kaip negriuvo, taip negriuvo. Man atrodo, kad ši pasakėčia mums labai tinka. Dar kartą kartoju, nepalikime lietuviškojo Marquette Parko. Ten gera, kur mūsų nėra — toks yra senas priežodis. Tad iki pasimatymo penktadienį, birželio 16 d. 6:30 val. vakare parapijos salėje.

Ant. Repšienė

Romanas Zalatoris, gavęs specialų žymenį už mokymą ir patarimus.

IŠ ARTI IR TOLI

KANADOJE

— **Hamiltono pensininkai** gegužės pirmą savaitgalį surengė „Pavasario garsų" šventę Jaunimo centre. Programa buvo įvairi. Ją atliko aktorė E. Kudabienė, sol. A. Laugalienė ir B. Pareštienė, akordeonistas V. Remestas. Programos pranešėja buvo L. Stungevičienė.

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.